

Inhoud

- 17** **Van de redactie**
- 18** **De Wsnp terug op de routekaart**
Annemieke Bosma
- 19** **Valt een uit het vtlb gespaard bedrag buiten de boedel?**
Antje Goederee
- 20** **Toeslagen en de samenloop met verrekening, beslag en insolventie**
Arie van Eijnsden en Cynthia Lamur
- 21** **Het procesrecht bij hoger beroep tegen een rc-beschikking (art. 315 Fw)**
Berend Engberts
- 22** **Interview WSNP Periodiek met Angelique Roeloffzen-Mulder**
Liselotte Maas
- 23** **De slagingskans van het hoger beroep na een tussentijdse beëindiging**
Isaak Kerst
- 24** **Een erfrechtelijk probleem na het overlijden van een in gemeenschap van goederen gehuwde schuldenaar tijdens de schuldsaneringsregeling**
Margreet van Bommel en Theo Pouw
- 25** **Nieuws in het kort**
- 26** **Actuele rechtspraak kort**

17 - Van de redactie

Van een *all time low* van 146 nieuwe Wsnp-zaken in de maand april 2020 is dit aantal de laatste maand weer iets opgekrabbeld, naar 279 uitgesproken toepassingen van de wettelijke schuldsaneringsregeling in juni 2020. Dat is nog steeds 30% minder dan in juni 2019. De recente opleving is mogelijk ook niet meer dan een kleine inhaalslag nu de loketten in ‘het nieuwe normaal’ weer langzaam opengaan. Terwijl het aantal nieuwe Wsnp-zaken nog erg laag blijft, lijkt er nu wel serieuze maatschappelijke en politieke aandacht te komen voor het beter toegankelijk maken van de wettelijke schuldsaneringsregeling. In zijn rapport *Hindernisbaan zonder finish – een onderzoek naar de knelpunten in de toegang tot de Wet schuldsanering natuurlijke personen* (juni 2020) constateert de Nationale Ombudsman dat de Wsnp een strenge en beladen reputatie heeft. Burgers beklagen zich erover dat wanneer hun schuld als niet te goeder trouw wordt aangemerkt, zij niet voor toelating tot de Wsnp in aanmerking komen. De Nationale Ombudsman bepleit dat de wettelijke tienjaarstermijn voor recidive wordt verkort en ook dat burgers toegang tot de Wsnp krijgen als de gemeente er niet in slaagt binnen zes maanden een minnelijke schuldregeling tot stand te brengen. Ook de Tweede Kamer wil de toegankelijkheid van de Wsnp bevorderen. Op 30 juni jl. nam zij de motie-Bruins aan ter uitbreiding van de *Regeling toevoeging bewindvoerders Wsnp II* met een vergoeding voor het indienen van een verzoekschrift toelating Wsnp. Naar verluidt is het Ministerie van Justitie & Rechtsbescherming doende een wetsvoorstel voor te bereiden ter aanpassing van de Wsnp. Daarin zal onder meer versoepeling van de toelatingscriteria (art. 284 e.v. Fw) aan de orde komen.

Met haar bijdrage aan dit *WP*-augustusnummer geeft Annemieke Bosma de politiek nog een zetje in de goede richting: *De Wsnp terug op de routekaart*. Geïnspireerd door het betoog van haar collega Wsnp-bewindvoerder Mick Heckers (*WP* 2020/1, nr. 2) heeft de auteur haar afgeronde Wsnp-dossiers onderzocht en het financiële aanbod in het voorafgaande minnelijk traject vergeleken met de daadwerkelijke uitdeling in de aansluitende Wsnp-zaken. Het blijkt dat het gerealiseerde Wsnp-boedelsaldo *drie* keer zo hoog is als het in het minnelijk traject voorgespiegelde saldo, en dat de Wsnp-uitdeling ruim *twee* keer zo hoog is als hetgeen in het minnelijk traject was aangeboden. Zo blijkt de Wsnp, wederom, niet alleen gunstiger voor schuldenaren maar ook voor schuldeisers.

In een aantal eerdere *WP* bijdragen is geconstateerd dat in sommige Wsnp-situaties de schuldenaar kans ziet de Wsnp niet alleen met een schone lei maar ook met een goed gevulde spaarpot af te sluiten. *Valt een uit het vtlb gespaard bedrag buiten de boedel?* In haar aldus getitelde en heldere bijdrage stelt rechter-commissaris Antje Goederee voor om *de helft* van een dergelijke spaaropbrengst aan de schuldenaar te laten en de andere helft uit te delen aan de schuldeisers.

Arie van Eijdsden heeft zich een halve eeuw ingespannen voor de belastinginning in Nederland. Daarbij had hij niet alleen oog voor de schatkist maar ook voor de zwakkeren in onze maatschappij – ofwel: ‘Aanpak van de rakkers en oog voor de stakkers’.¹ Ofschoon hij per 1 juni jl. afscheid nam van het Ministerie van Financiën was hij welzeker bereid, samen met zijn collega Cynthia Lamur, een update te schrijven van hun bijdrage aan het *WP*-nummer van augustus 2010: *Toeslagen en de samenloop met verrekening, beslag en insolventie*. Een zeer nuttige

bijdrage voor de Wsnp-praktijk met uitleg over o.a. de complexe verrekeningsregels inzake toelagen en belastingen, betalingsregelingen en de samenloop van beslag en verrekening.

Berend Engberts bespreekt in zijn bijdrage *Het procesrecht bij hoger beroep tegen een rc-beschikking (art. 315 Fw)* een uitspraak van de HR d.d. 13 december 2019. Toegespitst op de beoordeling in hoger beroep, analyseert de auteur het onderscheid dat de HR maakt tussen rc-beschikkingen in de uitoefening van zijn toezichthoudende taak en andersoortige rc-beschikkingen. En passant behandelt de auteur het grievensstelsel en de ambtshalve toetsing in insolventiezaken.

Voor dit nummer heeft Liselotte Maas een interview gehouden met Wsnp-bewindvoerder Angelique Roeloffzen – zij voert haar praktijk bij het advocatenkantoor KienhuisHoving in Enschede. Angelique vertelt enthousiast over haar Wsnp-praktijk. Zij hoopt dat Wsnp-bewindvoerders bij uitvoering van de motie-Bruins meer kunnen gaan betekenen in de overgang van minnelijk naar wettelijk – ‘maar de gemeenten moeten daar wel in mee willen gaan’ aldus Angelique.

Isaak Kerst heeft zijn HBO-rechtenstudie afgerond met een onderzoek naar *De slagingskans van het hoger beroep na een tussentijdse beëindiging*. Het onderzoek betreft een twintigtal hofuitspraken uit 2019. De redactie juicht uiteraard Wsnp-onderzoek aan HBO en universiteit toe en stelt de heer Kerst graag in de gelegenheid zijn onderzoeksresultaten met een breder lezerspubliek te delen.

De redactie dankt alle auteurs voor hun mooie bijdragen aan dit nummer.

In de rubriek *Lezersvraag* draait het om een achtpaar gehuwd in gemeenschap van goederen. We beantwoorden de vraag in hoeverre de partner die wél de schone lei heeft verkregen, nog aangesproken kan worden door de schuldeisers van de echtgenoot die komt te overlijden tijdens de schuldsaneringsregeling en dus géén schone lei verleend heeft gekregen. De redactie dankt notaris mr. dr. R. Brinkman voor zijn waardevolle bijdrage aan deze rubriek.

We sluiten af met de vaste rubrieken *Nieuws in het kort* en wederom een goed gevulde rubriek *Actuele rechtspraak kort*.

De redactie

- 1 *Zo luidt de titel van een hoofdstuk van de hand van Marieke Giezen in het liber amicorum 'Voor het recht van de schatkist' bij gelegenheid van Arie's afscheid van het Ministerie van Financiën op 1 juni 2020.*

25 - Nieuws in het kort

Rapport nationale ombudsman

De nationale ombudsman heeft recent onderzoek gedaan naar de praktische en formele knelpunten die de toegang tot de Wsnp belemmeren. In het rapport "*Hindernisbaan zonder finish*" worden conclusies getrokken op de volgende vier punten:

- Gemeentelijke schuldhulpverlening: de voorlichting over en begeleiding naar de Wsnp is soms onvoldoende. Zowel voor, tijdens als na het Wsnp-traject behoren gemeenten professionele ondersteuning te bieden.
- Fraudeschulden: zogeheten 'fraudeschulden' bij UWV, SVB of gemeenten zorgen voor uitsluiting van het minnelijk traject voor tien jaar, omdat betreffende instanties niet mogen instemmen met een aanbod tegen finale kwijting. Deze onredelijk lange termijn zou moeten worden verkort en gelijkgesteld moeten worden aan de goede-trouw-termijn van de Wsnp. Ook zouden instanties bij ontbreken van opzet/grove schuld of bij verminderde verwijtbaarheid de mogelijkheid moeten krijgen om mee te werken aan het minnelijk traject.
- Wsnp: veel schuldenaren kunnen niet voldoen aan de toelatingseisen van de Wsnp of dienen geen verzoek in vanwege de strenge en beladen reputatie. Het gaat hier om drie punten: de tienjaarstermijn na beëindiging van de Wsnp, de vijfjaarstermijn voor de goede trouw en de eis dat er eerst getracht moet zijn een minnelijk akkoord te bereiken. De ombudsman pleit voor verkorting van de tienjaarstermijn, het leveren van maatwerk en rekening houden met de omstandigheden van de verzoeker bij de goede-trouw-toets en toegang tot de Wsnp wanneer de gemeente binnen een redelijke termijn (bijvoorbeeld zes maanden) geen minnelijk akkoord bereikt.
- Schuldenbewind: sommige burgers staan al jaren onder bewind, terwijl de bewindvoerder niets doet aan hun schulden. De ombudsman pleit ervoor dat bewindvoerders een streefnorm hanteren (van bijvoorbeeld twaalf maanden) voor doorstroom naar een minnelijk traject. Kantonrechters zouden actief moeten toezien dat bewindvoerders de schulden trachten op te lossen.

De staatssecretaris van SZW en de Minister voor Rechtsbescherming zullen in de zomer nadere informatie geven over de stappen die genomen zullen worden om de aansluiting tussen het minnelijke en wettelijke traject te verbeteren (Kamerbrief Voortgang Brede Schuldenaanpak 15 juni 2020).

Wet homologatie onderhands akkoord (WHOA)

Op 26 mei 2020 heeft de Tweede Kamer de WHOA aangenomen. De regeling wordt onderdeel van de faillissementswet en biedt de mogelijkheid voor ondernemingen om zonder faillissement een dwangakkoord voor (een deel van) de schuldeisers mogelijk te maken. Zowel de onderneming als de crediteuren kunnen het initiatief voor de totstandkoming van een dergelijk akkoord nemen. Na homologatie door de rechtbank is het akkoord verbindend voor de schuldenaar en alle stemgerechtigde schuldeisers en aandeelhouders.

Vtlb-rapport juli 2020

In de rekenmethode hebben per 1 juli 2020 enkele wijzigingen plaatsgevonden, waaronder de volgende:

- Het normbedrag voor de correctiekosten voor co-ouderschap is geïndexeerd en vastgesteld op € 6,- per kind per dag.
- Door de uitbreiding van de Wet Invoering Extra Geboorteverlof (WIEG) kunnen partners in loondienst maximaal 5 weken aanvullend geboorteverlof opnemen, met doorbetaling van 70% van het salaris. De schuldenaar hoeft de tijdelijke inkomstenderving niet te compenseren uit het Vtlb.
- Het forfaitair bedrag voor de autokosten is aanzienlijk verlaagd van € 197,94 naar € 164,95. Hierin wordt het NIBUD gevolgd.
- Aan paragraaf 6.2.12 (gedeeltelijke vrijlating onkostenvergoeding van internationale chauffeurs) is toegevoegd dat het bedrag dat niet vrijgelaten wordt (€ 157,00 per maand) in de calculator ingevoerd moet worden onder “overige inkomsten zonder afzonderlijke uitkering vakantiegeld”. Hierdoor wordt duidelijker welk deel loon uit arbeid is en welk deel van de onkostenvergoeding wordt meegerekend bij de totale inkomsten.

26 - Actuele rechtspraak kort

Publicaties tot en met 22 juni 2020

1. Hof Arnhem-Leeuwarden 25 juli 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:6143 (art. 287a Fw)

Na afwijzing 287a-verzoek houdt rechtbank Wsnp-verzoek aan. Appellant is niet-ontvankelijk in hoger beroep tegen afwijzing 287a-verzoek.

De rechtbank wees het 287a-verzoek af en hield het Wsnp-verzoek aan. Vervolgens stelt de schuldenaar hoger beroep in tegen de afwijzing van het 287a-verzoek terwijl nog geen beslissing op het Wsnp-verzoek is genomen. Om de vraag te beantwoorden of in dit geval hoger beroep mogelijk is gaat het hof te rade bij artikel 292 Fw en de uitspraak van de Hoge Raad van 14 december 2012 (ECLI:NL:HR:2012:BY0966) waarin de HR bij de toepassing van het stelsel van rechtsmiddelen van artikel 292 Fw vier gevallen heeft onderscheiden. In de drie eerste gevallen is telkens sprake van de afwijzing van het 287a-verzoek respectievelijk gecombineerd met de toewijzing van het Wsnp-verzoek (geval 1), afwijzing van dat verzoek (geval 2) en intrekking van dat verzoek (geval 3). In het eerste geval is hoger beroep tegen de afwijzing van het 287a-verzoek niet mogelijk; in de gevallen 2 en 3 wel. Nu de beslissing op het Wsnp-verzoek in dit geval is aangehouden en zijn advocaat ter zitting heeft verklaard dat appellant dit verzoek handhaaft, is in de onderhavige zaak geen sprake van één van de drie beschreven gevallen. Het hof oordeelt dat uit de wetsgeschiedenis van artikel 287a Fw en de uitleg die de HR geeft aan artikel 292 Fw voortvloeit dat al dan niet zelfstandig hoger beroep van het 287a-verzoek slechts mogelijk is bij afwijzing of intrekking van het Wsnp-verzoek en dat een dergelijk hoger beroep niet mogelijk is, indien - zoals in dit geval - sprake is van een aangehouden Wsnp-verzoek. Indien in het onderhavige geval wel hoger beroep mogelijk zou zijn, opent dat de mogelijkheid tot en met de Hoge Raad door te procederen over een gedwongen schuldregeling, om na afwijzing daarvan pas te gaan kijken of de schuldenaar tot